

רכבי קרב אחיד בגלגוליו

ה-סקורפיון" (M-56)

עומדים להנהיגו ב"מחלקות-תותח-סער" אלו גם בדיביתית הרגלים האמריקאיות ה"רגילות". לפי מעמדו זה כ"תותח" סער" ישמש הכלי בתפקידים רבים, כולל התגברות על בנינים-מוגנים, מצדים וכיו"ב. אך יש להניח כי השימוש הרחב ביותר צפוי לו בכל זאת בתפקידו הגנרטיבי.

ראינו איפוא, כי מוצדק לחלוטין הציון אשר ניתן בפתח סקירה קצרה זו: — שה"סקורפיון" הוא כלי-נשק "הקובע" ברכה לעצמו.

אך הצלחה-יתרה של כלי חדש עשויה לעתים לפתוח פתח למשפחת כלים שלמה המתבססת עליו. בעית האחדות החימוש בתחום כל צבא וצבא הנה כיום בעיה "בוערת" ממילא הופיעה (בחוגי "בה"ס לרגלים" של צבא ארה"ב) המחשבה לעשות את "שלת-הפלא" של ה"עקרב" לרכב-קרב "בסיסי" של הרגלים, אשר ישמש את כל צרכי ניידות כלי-הקרב (ואולי — אף ניידות הלוחמים) בחיל זה. להלן — מקצת מתנודות הניסיונות והניסויים שנערכו במגמה זו.

ה"סקורפיון" וצאצאיו...

יתכן כי המושך ביותר — אך אולי גם זה הנתון ביותר במחלקת — שבין הניסיונות השונים הוא רכב-ה"עקרב" הנושא אנה ללא-רתע בן 106 מ"מ רבים הם המקבלים את ההנחה הכללית כי יש הכרח ב"רכב-קרב כללי" לרגלים, והמודים כי על אף המגבלות שברכב ה"עקרב" מוטב בכל זאת לכך עתה להשתמש בו (מתוך ידיעה שפיתוח רכב-נושא חדש יצטרך שנים — ואילו "מסיע-הגיסות" M-59 המאפשר אף הוא הצבת כלים כגון מרגמות, הנו כבד ויקר מדי); שכן לקח "הטביעה בבויץ" של הגרמנים בסתיו הרוסי, ולקחים דומים משטחי חולות, שלג וכיו"ב, הוכיחו את ההכרח ברכב-זחלי "עובר-בכל" ליחידות הרגלים. אך גם בין אלה יש המפקקים האם הכרחי צירוף חדש כזה לגבי הקנה בן 106 המ"מ. הניתן כבר ליחידות כשהוא מורכב על ג'יפ. לעומת זאת אותם המצדדים בכך מודים אמנם כי הצירוף החדש יכבד מן הצמד "קנה"-"ג'יפ" (זה המכונה "באט"); אך הם מציינים שכושר-המעבר של רכב ה"עקרב" בכל סוגי-שטח עולה בהרבה על זה של ג'יפ, ושאיך הבעיה החיונית של תחזוקת תמצא אוי את פתרינה, שכן כושר הנשיאה של ה"באט" הוא רק 7 פגזים שעה שבע"כ M-56 הוא 30 פגז ואילו בהשוואה עם ה"עקרב" המושיה-התותח היתרון שבצירוף החדש הוא בהקטנת החזק על הקרקע

כלי-הנשק הגנרטיבי המוטס החדש לדיביות-המוטסות — ובקרוב גם לדיביות-הרגלים הרגילות — של צבא ארה"ב זדאי שהנו נשק "הקובע ברכה לעצמו". כושר-ההיטס שלו (כתוצאה מקלותו — $7\frac{3}{4}$ טון בלבד, כולל תותח, אביזרים ותחמושת), והתאמתו להצנחה, נותנים לו ולעוצבות הניידות על-ידו את הניידות האיטרטיבית בכל סוגי-ארץ שהוא; אך השלדה עליה הוא מוצב, בעלת הזחלים הגמישים במיוחד, מקנה לו מהירות-תנועה רבה וניידות טקטית העולה אף על זו של הג'יפ. העדרה-השריון עושה אמנם את הצות לפגיע יותר מאשר בטנק, אך נמיכות ה"צללית" שלו (1,94 מ') מקלה על הסתגלותו לקרקע, על הסתרתו והסוואתו. בהיות כושר-הפגיעה של תותחו שווה לשל טנק-פסון" (וכן — טוחו, בן 2000 המ' כמעט), נועד למעשה כלי זה לשמש לדיביות המוטסות כמעין "ממלא מקום" חסר-שריון של משחית-הטנקים בהיתקלן בשריון אויב. מן החשובות שבסר-גולותיו — קלות-הצנח על הקרקע (324 גרם לס"מ מרובע) המאפשרת תנועה לא רק בשטח בוצי אלא אף בחולות. כלי זה, המכונה עתה "סקורפיון" (עקרב), עשוי לספס בשיפוע בן 60 מעלות, לגבור על מכשול-אנכי בן $\frac{3}{4}$ מטר, "לגשור" על פני תעלה גנרטיבית בת 1,2 מ' ולצלוח מים שעומקם מטר אחד (ואם צויד למים עמוקים — יצלח גם בעומק של 1,6 מטר). מנועו מקורר האוויר, בן 200 כוה"ס ו-6 צילינדרים, מקנה לו מהירות-ממוצעת של 50 קמ"ש, אם כי על פני כבישים (אך לא בחציית שטחים) יכול הוא גם לעלות עליה. 50 גלון הדלק מאפשרים טווח-פעולה בן 80—240 ק"מ — הכל לפי אופי הקרקע ומהירות התנועה. 29 פגזים לתותחו בן 90 מ"מ נישאים על "סיפון" השלדה. כושר-הצידוד של התותח — עד 60 מעלות; ההגבהה — עד 15 מעלות; ההנמכה — עד 10 מעלות. נוסף על כך מאפשרת השלדה סיבוב מלא של הכלי כולו, "על המקום" במעגל בן 5 מטר. הצות — 4; מפקד, תותחן, טען ונהג, וזאת לזכור כי להבדיל מרוב הטנקים, אין לתותח ה"סקורפיון" "כלי-גלדה" בדמות מקלע ("מקביל" או עצמאי). אחד מפלאי ה"סקורפיון" הוא כי מקובל שתחזוקתו אינה עולה על זו הנחוצה בשביל ג'יפ.

טבעי היה כי ה"סקורפיון" נועד להחליף את טנק-פסון" ב"מחלקת-תותח-סער" של "צוותי הקרב" (מאין גרודי רגלים-מוגברים במבנה-הדיביות החדש), של הדיביות

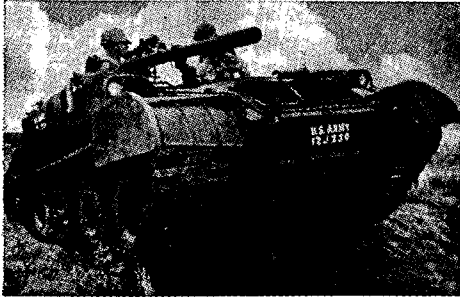
«ספיגת» הרתיעה לא הכבירה על הרכב, והדיוק מתקבל על הדעת. אף מטען-מכסימום של המרגמה בת 4.2 אינץ' לא נראה כי גרם נזק לרכב. בשל משקלה של מרגמה כבדה זו יתכן כי ה«מינוע» שלה בעזרת רכב M-56 עשוי להיות אחד החידושים ברישימוש ביותר. על כל פנים יהיה בו כדי לאפשר בשבילה גמישות טקטית העולה על זו של אותה המרגמה 4.2 המוצבת במסיעה-גיסות M-59.

★

בין הכלים בחימושו של צבא ארה"ב שבמשך שנים «לא נמצאה להם תקנה» הוא המקלע הכבד «המרובע» בן 0.5 האינץ' הנגד-מטוסי. הצבתו — כפי שהיה נהוג — בנחל-למחצה לא זו בלבד שהגביהה אותו למדי (דבר שלא היה בגדר מעלה בהפעלה נגד מטווח-קרקע, אשר נדרשה לעתים קרובות) אלא אף הגבילה לאימעט את נידותו בשטחים קשיי-מעבר; ומשתי בחינות אלו משפרת אותו הצבתו ברכב ה«עקרב» (אם כי, כמוכח, במחיר ויתור-מה: — על השריון החלקי שבנחל-למחצה). אנשי המקלעים הנ"מ האמריקאיים על כל פנים, היו נלהבים מהצירוף החדש — שכן «הכלי מצא סוף-סוף את עצמו...»

★

לנוכח הדגש כיום (בצבאות המערב ובצבא הסובייטי כאחד) על רכבי-גיסות אמפיבי, שיבטל את העיכובים הטקטיים הנובעים מצליחת זרמי מים — נערכים ניסויים וכתנים

למעלה: ה«אנדוויגניוס» של «באט» מזה ו«סקור» פיון מזה; גנה ללא-דתע בן 106 מ"מ מוצב על רכבו של ה«עקרב».

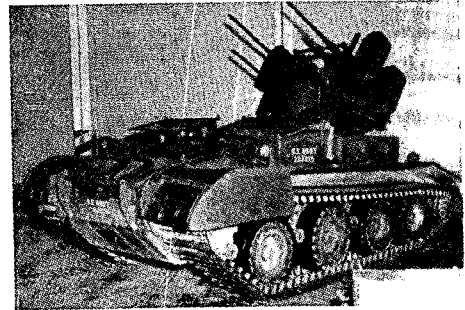
מימין: ה«טנק בלי שריון» של כוחות-מוטוסיס; ה«סקורפיון» (M-56) עם תותחו בן 90 מ"מ.

(ב-40 אחוז), בהקטנת הגושקל-הכולל בכמעט 2½ טון, בניידות מוגברת בחולות ובבוץ, באימון-תותחנות-ותחזוקה נעוט יותר, ובכשר-חדירה-שריון משופר. ההפסד הוא באשר לטוח: כ-1400 מ' לעומת 1850 מ'.

יצוין כי הצירוף של רכב-«עקרב» וה«קנה» נוסה בהיטס הליקופטר; אם כי כלי-הטיס נזקק למאמץ מכסימלי בשביל להרים את הרכב עם הקנה והתחמושת, הרי משהמריא — הצליח להטיסו למרחק של למעלה מ-3 ק"מ. בכך אולי — יתרונו הנוסף על ה«סקורפיון» התקין. (כמובן שבמטוסים רגילים ניתן להטיס — וגם להצניח — הן את ה«סקורפיון» ונתקין וכן את גלגוליו האפשריים השונים).

★

אשר למרגמות — נוסתה התקנתן גם של זו בת 81 וגם של זו בת 4.2 אינץ'. ניסוייהידי הצליחו מאד,

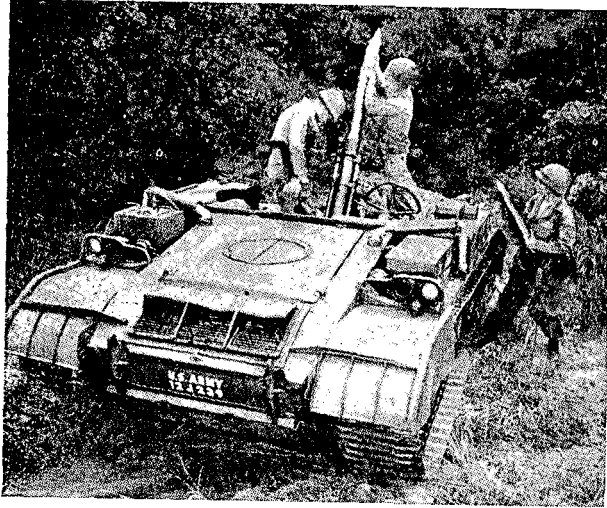

למעלה: M-56 בתפקיד נגד-מטוסי — כנושא מקלע-כבד «מרובע» בן הקוטר 0.5 אינץ'.

★

אופינית אולי בשביל בעיות של "משק צבאי" היא הטענה אותה משמיעים קציני רגלים מעל דפי "רבעון-בה"ס ל-רגלים" האמריקאי בתבעם כי בכיתות הנגד-טנקיות של כל פלוגות הרובאים בצבא-הפעיל יונהגו קנים בני 106 מ"מ המורכבים על נושאים M-56: — לדבריהם, ההשקעה ה-נדרשת היא 8.400.000 דולר — "לא-הרבה לעומת 8.000.000 הדולר בעד מפציץ B-58 אחד". והרי בפיתוחו ויצורו של ה-M-56 ("סקורפיון") לתפקידו כתותח-סער — "כבר הושקעו 11.000.000 דולר...."

בגלגול אמפיבי של M-56 אשר ישא, כ"מסיע-רגלים", 9 חיילים, הנסיונות גרמים כמוצלחים — הם מבטיחים "מסיע-רגלים" שיהיה קל בהרבה מה"מסיע" M-59 (6½ טון לעומת 19½ טון!) וקטן-מידים ממנו, יהיה בעל כושר-מעבר מוגבר בשטחים קשים — ויעלה הרבה יותר בזול, אין המקורות האמריקאיים מציינים את העובדה (שהנהג ודאית) כי הוא יהיה אף הרבה פחות נוח....

★

ועוד שני שימושים אשר טרם נוסו — אך מציינים כי הם מבטיחים רבות. משגר הרקטות ה"בהקנים" בני 4½ האינץ' האמריקאי M-20 טרם מצא לו את תיקונו במערכת החימוש של צבא ארה"ב — כנראה בשל הקושי להכניסו לעמדות-ירי מתאימות; וזאת על אף היותו כלי-זינוק העשוי להטיל מסכי-אש אדירים על מטרות מן הסוג האיזורי והפועל פעולה פסיכולוגית מוחצת על האויב. הניסויים בכך לא התקדמו הרבה בשל הצורך במאמץ טכני רב-יותר בשביל הפקת הבסיס המתאים להצבתו ברכב זה — אך סבורים כי יש עניין להמשיך בדבר.

קשה לפקפק בכך כי רכב M-56 עשוי יהיה לשמש משטח-ירי מצוינת בשביל טילים-מונחים נגד-טנקיים — בדומה ל"דארט" האמריקאי (שהוצב עד כה על רכב-גלגלי), או לטילים הצרפתיים הנרכשים עתה כנראה עלידי צבא ארה"ב.

למעלה: עמדת-ירי ניידת למרגמה: — במקרה זה — מרגמת 4,2 אינץ' שהותקנה ברכבו של ה"סקורפיון".

מימין: הגלגול הכפול: — מנושא-נשק למסיע גיטות; ומרכיב-שתי לרכב אמפיבי, נושא 9 חיילים.